

Kannanotto hyvinvointialueen ruokapalvelujen järjestämiseen

148/00.01.05/2020

Khall 14.12.2021 § 565

Lapin hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin pyytää Kittilän kunnan kannanottoa tulevan hyvinvointialueen ruoka-palvelujen järjestämiseen.

Hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023. Sen tehtävänä on järjestää erilaisia tukipalveluja osana sosiaali- ja terveyspalveluja.

Valmistelun tavoite on suunnitella ja varmistaa, että eri asiakas-ryhmät voivat olla varmoja ruokapalvelun toimivuudesta 1.1.2023 alkaen.

Tulevan hyvinvointialueen järjestämiseen on tunnistettu muutamia vaihtoehtoja:

1) Kunta tuottaa tarvitsemansa ruokapalvelut omana palveluna tai muulla tavoin (koulut ja päiväkodit).

Oma tuotanto on riippumatonta muista toimijoista. Kaikki ratkaisut ovat omissa käsissä. Uhkana on yksikköhintojen nousu tuotantomäärien laskiessa. Käytännössä ruokapalvelujen toiminta joudutaan tässä vaihtoehdossa minimoimaan kesäkuukausien ajaksi ja niistä voi seurata henkilöstövaikutuksia.

2) Hyvinvointialue tuottaa tarvitsemansa ruokapalvelut (sote) omana palveluna tai muulla tavoin.

Hyvinvointialueen kannalta ruokapalvelujen järjestäminen pelkästään omana palveluna olisi erittäin haasteellista, mikäli toiminnan tulee olla käynnissä 1.1.2023. Suurimmat haasteet tulevat tilakysymyksistä, koneista, laitteista ja henkilöstöstä. Hyvinvointialue voi myös kilpailuttaa tarvitsemansa palvelut markkinoilla. Kilpailuttamisen lopputulos voisi olla hyvin monitahoinen. Isoimmat kohteet kiinnostavat eniten, pienimpiin ei välttämättä saisi tarjouksia lainkaan.

3) Kunnat ja hyvinvointialue perustavat yhteisen sidosyksikön (inhouse).

Yhteinen sidosyksikkö, esimerkiksi osakeyhtiö, mahdollistaisi nykyisten resurssien käytön myös jatkossa. Käytännössä ruokapalvelut siirrettäisiin liikkeenluovutuksella esim. osakeyhtiön toiminnaksi ja toiminta jatkuisi aiempien resurssien avulla. Kunta ja hyvinvointialue ostaisivat palvelun sidosyksiköltä ja sidosyksikkö tarvitsemansa palvelut kunnilta tai hyvinvointi-alueelta. Sidosyksikön kohdalla yksi merkittävä kysymys on se, miten pienimpien kuntien vaikutusvalta

voidaan todellisuudessa taata sidosyksikköaseman vaatimusten mukaisesti.

4) Jokin muu vaihtoehto

Muu vaihtoehto voi olla jokin edellisen kohtien 1 - 3 yhdistelmä esim. alueelliset sidosyksiköt tai muu alueellisesti rajattu ratkaisu. Kunta voi myös teoriassa perustaa markkinoilla toimivan osakeyhtiön, joka voisi osallistua mahdollisiin hyvinvointi-alueen kilpailutuksiin. Samalla kunnan tulee tällaisessa tilanteessa avata omat palvelutarpeet markkinaehtoiselle kilpailulle.

Koulutoimen ateriat, nykytilanne:

Kouluilla omat keittiöt, missä valmistetaan aamupaloja, lounaita ja välipaloja sekä jäädytettyä päivällistä päiväkotien ja koulujen tarpeisiin.

Koulujen keittiöillä työskentelee 2 vastaavaa ravitsemistyöntekijää, 6 ravitsemistyöntekijää ja 3 ravitsemistyöntekijä- siivojaa.

Keittiöt noudattavat koulujen toimintapäiviä. Koulujen syys-, jouluj- ja kesälomien aikaan keittiöt ovat olleet suljettuna Sirkan koulun keittiötä lukuun ottamatta. Tällöin on kirkonkylällä oleviin päiväkoteihin ateriat toimitettu terveyskeskuksen keittiöltä.

Työntekijöistä suurin osa on kesäisin lomilla ja lomarahavapaillla. 2-3 henkilöä tekee kuitenkin kesälomien sijaisuuksia Sote-keittiöissä (terveyskeskus ja Palvelutalo Pääskylän jakelukeittiö). Muina loma-aikoina koulujen ravitsemistyöntekijät ovat lomilla, lomarahavapaillla tai palkattomilla vapaillla.

Koulutoimen ateriat, 1.1.2023 oma tuotanto:

Mikäli toiminta järjestettäisiin omana palveluna, tulee koulujen loma-aikoina koulukeskuksen keittiöllä porrastaa henkilökunnan lomat, jotta päiväkoteihin (Pikkumettä ja Muksula) menevät lounaat sekä jäädytetyt päivälliset pystytään valmistamaan koulujen ollessa lomilla.

Sote- ateriat, nykytilanne:

Soten valmistuskeittiö on terveyskeskuksessa ja jakelukeittiö Palvelutalo Pääskylässä. Terveyskeskuksen keittiössä työskentelee vastaava ravitsemistyöntekijä ja 5 ravitsemistyöntekijää, joista yksi tekee palvelutalo Pääskylän vapaapäivät ja yksi on 75%työajalla. Keittiö on toiminnassa joka päivä. Työvuorot ajoittuvat 6.00-16.30 väliselle ajalle.

Keittiö valmistaa lounaat Palvelutalo Pääskylään ja Palvelutalo Metsolaan, Metsolan kerhoon (toimii koulujen toimintapäivinä), Havukkaan, Koivukotiin, Pihlajaan, kotipalveluateriat kirkonkylälle ja sivukyliin (kuumana ja jäädytettynä), vuodeosastolle ja Koivukodin ruokasaliin sekä koulujen lomien aikaan kirkonkylän päiväkoteihin Muksula ja Pikkumettä. Päivällisiä tehdään Koivukotiin, vuodeosastolle, ja

Havukkaan, lisäksi jäähdytetään koulujen lomien aikaan päivällisiä päiväkotit Piksumettä.

Palvelutalo Pääskylässä tehdään aamupalvoja ja päivällisiä Palvelutalo Pääskylän ruokasaliin. Aamupuurot sekä päivälliset tehdään palvelutalo Metsolaan. Lounaalle keitetään tarvittaessa perunat sekä keitetyt vihannekset. Keittiössä työskentelee 2 ravitsemistyöntekijää sekä terveyskeskuksen ravitsemistyöntekijä käy tekemässä vapaa-päivän tuurauksia. Työvuorot ajoittuvat 6.30- 18.00 väliselle ajalle. Keittiö on toiminnassa joka päivä.

Sote-ateriat 1.1.2023 hyvinvointialueen toimintana

Mikäli toiminta järjestetään omana hyvinvointialueen toimintana, tulee sijaisten saaminen terveyskeskuksen ja Palvelutalo Pääskylän ravitsemistyöntekijöiden lomien ajaksi tuottamaan haasteita. Hyvinvointialueen toimintana ei ole taattu, että sote-ateriat valmistetaan pelkästään Kittilässä. Lisäksi varmuutta ei ole miten henkilöstö, hankinnat, lähiruoka ja keittiöiden toiminta tulevaisuudessa muuttuu.

Kunnanjohtaja:

Kittilän kunta päättää kannanottonaan ilmoittaa Lapin hyvinvointialueen väliaikaiselle valmistelutoimielimelle, että se kannattaa yhteisen sidosyksikön perustamista (vaihtoehto 3, inhouse) siten, että se kattaa koko kunnan ravintopalvelut.

Päätös:

Kunnanhallituksen varajäsen Akseli Erkkilä teki vastaesityksen, että valittaisiin vaihtoehto 1, eli kunta tuottaa tarvitsemansa ruokapalvelut omana palveluna tai muulla tavoin (koulut ja päiväkodit). Jäsenet Marita Toivanen, Pirkko Jauhojärvi ja Tarmo Salonen kannattivat Erkkilän esitystä.

Varajäsen Raili Fagerholm kannatti vaihtoehdon 3 valitsemista eli kunnat ja hyvinvointialue perustavat yhteisen sidosyksikön (inhouse).

Jäsen Jouko Nikkinen esitti, että valittaisiin vaihtoehto 4, eli jokin muu vaihtoehto. Kunta olisi jakamassa valmistelun tässä vaiheessa oman keittiöverkoston Kittilän kunnalle jääviin (koulut ja päiväkodit) sekä hyvinvointialueelle siirtyviin keittiöihin. Koulujen ja päiväkotien ruokapalvelut kunta tuottaa omana palveluna.

Akseli Erkkilä ja Raili Fagerholm vetivät esityksensä pois. Jouko Nikkisen esitys tuli kunnanhallituksen päätökseksi.

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti, että Kittilän kunnan lausuntona tässä vaiheessa todetaan seuraavaa:

Kunta olisi jakamassa valmistelun tässä vaiheessa oman keittiöverkoston Kittilän kunnalle jääviin (koulut ja päiväkodit) sekä hyvinvointialueelle siirtyviin keittiöihin. Koulujen ja päiväkotien ruokapalvelut kunta tuottaa omana palveluna.
